

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะได้นำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเดียวกับผู้บริหารอีก 1 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 873 โรงเรียน คิดเป็นประชากรกลุ่มผู้บริหาร 873 คน ประชากรกลุ่มผู้สอน 873 คน รวมทั้งสิ้น 1746 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้ผู้บริหารและผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนที่ทำการศึกษา กลุ่มละ 275 คน รวมเป็น 550 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

2.1 เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายอยู่ในทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง ได้สุ่มตัวอย่างแบบแยกกลุ่ม กำหนดจำนวนแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยการเทียบสัดส่วนจำนวนโรงเรียน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

2.2 การสุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ(Systematic Sampling) โดยเลือกโรงเรียนตามหมายเลขที่เรียงลำดับไว้แล้ว

หมายเลข 1, 4, 7, 10 ...จนครบตามจำนวนในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.3 โรงเรียนที่ทำการศึกษาเอกสาร กำหนดจากโรงเรียนที่ได้ส่งตัวอย่างไว้แล้ว ในข้อ 2.2 โดยเมื่อเรียงจำนวนโรงเรียนใหม่แล้ว กำหนดโรงเรียนหมายเลข 3 ของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอความร่วมมือจากผู้บริหารและผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ได้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตามที่โรงเรียนปฏิบัติหรือประสบปัญหาอยู่

1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้

ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณา ดังนี้

1.3.1 เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในเชิงวิชาการ

1.3.2 เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงานระดับสูงกว่า

โรงเรียน ซึ่งได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ

1.3.3 เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนโดยตรง รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

1.4 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

2. แบบศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่จะศึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยกำหนดว่าจะศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี (ระหว่างปีการศึกษา 2535-2537) จากอำเภอ/กิ่งอำเภอละ 1 โรงเรียน รวม 26 โรงเรียน

รายละเอียดของเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ

1.1 ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ถามข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และจำนวนนักเรียนในโรงเรียน จำนวน 6 ข้อ ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ(check-list)

1.2 ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามกรอบแนวคิดของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 4 กิจกรรม จำนวน 34 ข้อ ดังนี้

1.2.1 กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน จำนวน 7 ข้อ

1.2.2 กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน จำนวน 12 ข้อ

1.2.3 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ

1.2.4 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า จำนวน

5 ข้อ

ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ(check-list) และแบบปลายเปิด(open-ended)

1.3 ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ในกิจกรรมสำคัญที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติ จำนวน 25 ข้อ ดังนี้

1.3.1 กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน จำนวน 6 ข้อ

1.3.2 กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน จำนวน 6 ข้อ

1.3.3 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ

1.3.4 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า จำนวน

3 ข้อ

ลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ(rating-scale)

2. แบบศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาสภาพของการบริหารงานกิจการนักเรียน
ในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1 เขตบริการของโรงเรียน
- 2.2 การสำรวจเด็กที่จะเข้าเรียนล่วงหน้า
- 2.3 การปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน
- 2.4 การแก้ไขปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน
- 2.5 การบริการสุขภาพ
- 2.6 การบริการอาหารกลางวัน
- 2.7 การบริการแนะแนว
- 2.8 การช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลน
- 2.9 การจัดทุนการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือรับรองการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย เรียนผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี และเชิงเทราและระยอง ขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือ
ขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในการส่งแบบสอบถามไปให้
กลุ่มตัวอย่างประชากร และให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่ต้องศึกษาเอกสาร

2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ
ในการส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้โรงเรียนที่ผู้วิจัยจะศึกษา
เอกสาร อ่านขอความสะดวกให้แก่ผู้วิจัย

2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

2.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารและผู้สอน ในการ
ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัย ณ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ต้นสังกัด
ในเวลาอันสมควร

2.1.2 ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนตามกำหนด สำหรับแบบสอบถาม
ที่ส่งภายหลัง ผู้วิจัยได้ฝากแสตมป์สำหรับติดซองเพื่อส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 550 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 494 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.82 ทุกฉบับมีความสมบูรณ์นำไปทำการวิเคราะห์ได้ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน เสนอเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

จังหวัด	ผู้บริหาร			ผู้สอน			รวม		
	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	105	95	90.48	105	92	87.62	210	187	89.05
ชลบุรี	99	84	84.85	99	86	86.87	198	170	85.86
ระยอง	71	68	95.77	71	69	97.18	142	137	96.48
รวม	275	247	89.82	275	247	89.82	550	494	89.82

2.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ไปศึกษาเอกสารด้วยตนเอง ตามที่ได้นัดหมายไว้ เมื่อศึกษาเอกสารจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วปรากฏว่า หากศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ทุกโรงเรียนจะได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ครบทุกประเด็น มีความสมบูรณ์ครบทุกประเด็น 1 ปีการศึกษา(ปีการศึกษา 2537)ทุกโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละ เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

1.2 ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละของการปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

ถ้าหากค่าร้อยละที่ปฏิบัติเกินกว่ากึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.00) ถือว่ามีการปฏิบัติ ส่วนการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ปานกลาง มาก หรือมากที่สุด ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย โดยกำหนดดังนี้

ค่าร้อยละที่ปฏิบัติอยู่ระหว่าง 50.00-59.99 ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าร้อยละที่ปฏิบัติอยู่ระหว่าง 60.00-74.99 ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าร้อยละที่ปฏิบัติอยู่ระหว่าง 75.00-84.99 ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าร้อยละที่ปฏิบัติตั้งแต่ 85.00 ขึ้นไป ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ใช้วิธีจัดหมวดหมู่ ประมวลความคิดเห็น หาค่าความถี่ เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบความเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญ ผู้วิจัยได้คิดคะแนนโดยใช้หลักการกำหนดค่าคะแนนของความสำคัญที่จัดดังนี้คือ

ลำดับที่ 1 จะมีคะแนนสูงสุดเท่าจำนวนข้อที่ให้จัดลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายจะมีคะแนนต่ำสุดคือ 1 ตัวอย่างเช่น มีข้อความให้จัดลำดับ 5 ประเด็น (5 ข้อ) แสดงว่าคะแนนสูงสุดคือ 5 คะแนน ประเด็นใดที่ถูกจัดลำดับให้เป็นลำดับที่ 1 จะได้ 5 คะแนน ประเด็นใดที่ถูกจัดลำดับให้เป็นลำดับที่ 2 จะได้ 4 คะแนน เป็นต้น

จากนั้นเมื่อให้คะแนนแต่ละลำดับแล้ว จะนำมาคำนวณหาคะแนนรวมในแต่ละลำดับ โดยการใช้ความถี่คูณค่าคะแนน จากนั้นจึงหาผลรวมของคะแนนในแต่ละประเด็น ถ้าประเด็นใดได้คะแนนรวมสูงสุด ถือว่าเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาเป็นลำดับที่ 2, 3 ตามลำดับ

1.3 ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดค่าระดับปัญหาเฉลี่ย ดังนี้ (ประคอง กรมสวัสดิการ, 2528)

4.50 - 5.00	เป็นปัญหาที่พบอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	เป็นปัญหาที่พบอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	เป็นปัญหาที่พบอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	เป็นปัญหาที่พบอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	เป็นปัญหาที่พบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ข้อมูลจากแบบศึกษาเอกสาร ใช้วิธีหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง